

Gemeente Zeewolde

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1

Postbus 1
3890 AA Zeewolde

Telefoon (036) 5229522
Telefax (085) 1108515
E-mail info@zeewolde.nl
Website www.zeewolde.nl

Aan
De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke
Ordening
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke
Ordening, DGRO – Directie Ruimtelijke Beleid,
o.v.v. Nota Ruimte
Postbus 20011
2500 AE Den Haag.

Zeewolde

Datum	Uw brief/kenmerk	Zaaknummer
10 december 2025		00500000099219
Documentnummer	Contactpersoon	Doorkiesnummer
00500000447867		036 522
Onderwerp		E-mailadres
Zienswijze Gemeente Zeewolde op Ontwerp-Nota Ruimte.		info@zeewolde.nl

Geachte mevrouw Keijzer,

Met deze brief geeft de gemeente Zeewolde (FI) haar zienswijze op de Ontwerp-Nota Ruimte (ONR) die van 6 oktober tot en met 15 december ter inzage heeft gelegen.

Naast deze 1-op-1 zienswijze van onze gemeente hebben wij ook inbreng geleverd in zowel een gemeenschappelijke zienswijze namens de regio EHPZ (Ermelo, Harderwijk, Putten, Zeewolde, Provincie Gelderland, Provincie Flevoland, Waterschap Vallei en Veluwe en Waterschap Zuiderzeeland) alsook via afstemming in de Flevolandse “Samen maken we Flevoland”-samenwerking.

Onze provincie Flevoland is een unieke eenheid, gebouwd op samenwerking en visie. Provincie, Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Urk, Noordoostpolder, Dronten, Lelystad, Almere en Zeewolde werken als gebiedspartners intensief samen – en nadrukkelijk ook met het Rijk. ‘Samen maken we Flevoland’ is voor ons geen slogan maar een koers voor de toekomst.

Wij nodigen u uit om Flevoland te zien zoals het is; een provincie met ruimte en kansen voor huidige én nieuwe bewoners en een broedplaats voor innovatieve ondernemers voor een toekomstbestendige samenleving. Flevoland is een solide partner waarop het Rijk kan bouwen en vertrouwen bij het aanpakken van nationale opgaven. Daarvoor is het essentieel dat de Nota Ruimte het volgende borgt:

1. Structurerende en toekomstbestendige keuzes die richting geven;
2. Gezamenlijke regie en sturing via structurerende projecten;
3. Realistische fasering en prioritering op basis van haalbare randvoorwaarden;

4. Eén stabiele overheid in regionale uitvoeringsagenda's
5. Gebiedsgerichte, integrale ontwikkeling van publieke gronden.

Onze ambitie is helder: een regio waar inwoners prettig wonen, met een sterke economie en duurzame landbouw. Samen met het Rijk willen wij bouwen aan een samenleving die klaar is voor de toekomst.

Allereerst spreken wij onze waardering uit dat na jaren van een ontbrekend nationaal ruimtelijk beleid en dito ministerie er weer regie wordt gepakt op de grote opgaven waar ons land voor staat. En het spreekt ons bijzonder aan dat de regionale schaal van samenwerkingen een duidelijke plaats in het te voeren beleid gekregen heeft.

Onze nog relatief jonge gemeente (1984) staat de komende jaren voor grote opgaven, zoals de komst van de Centrale Kazerne, de ontwikkeling van een nieuwe kern in Oosterwold fase 2 en de opgaven in het landelijk gebied ten aanzien van landbouw, bodem, natuur en water.

Onderstaand gaan wij thematisch nader op deze onderwerpen in met verwijzing naar gerelateerde passages in de ONR.

Landbouw en Natuur

De ONR benoemt de landbouwsector als vitaal, productief en cruciaal voor de voedselzekerheid. Zeewolde, met zijn hoogwaardige landbouwgronden (met name akkerbouw), is een schoolvoorbeeld van deze vitale sector.

Voedselzekerheid en het Afwegingskader Landbouwgrond

De ONR introduceert een afwegingskader voor functiewijziging van landbouwgrond, maar Zeewolde vindt dit onvoldoende om de sector te beschermen tegen woningbouw en natuur. Wij bepleiten dat het kader de productiepotentie en economische waarde van de grond expliciet moet meewegen. Het opofferen van de extreem dure, meest vruchtbare gronden in Flevoland (Nederland) voor generieke woningbouw is economisch onlogisch. Daarom moet er een nationale differentiatie komen in geschiktheid, waarbij de beste landbouwgronden worden ontzien. Deze onzekerheid over de toekomst van strategisch landbouwareaal is een groot gat in de ONR, die voedselzekerheid niet kwantificeert. Zeewolde dringt aan op een ondergrens aan te behouden strategisch areaal om de nationale voedselzekerheid te garanderen.

Functiecombinaties (p.44 en p187)

De ONR zet in op het versterken van het verdienvermogen van de boer via multifunctioneel ruimtegebruik, zoals het combineren van landbouw met Defensie activiteiten. Zeewolde ziet een kans in het meekoppelen van de Kazerne (Defensie) om nieuwe, niet-agrarische verdienmodellen voor agrariërs in de omgeving te creëren, bijvoorbeeld in landschapsbeheer of logistiek, conform het ONR-principe van functiecombinaties.

Economie, Energie en Defensie

Zeewolde valt binnen de VISTA-strategie 'Versterken', waarbij nationale opgaven (zoals Defensie en Energie) als vliegwiel voor regionale ontwikkeling moeten dienen.

Regionale Economische Positionering

De ONR noemt Zeewolde in de 'Versterken'-strategie, maar noemt Flevoland en Zeewolde niet expliciet in de lijst van regio's met ruimte voor defensie/energietransitie (t.o.v. Noord-Holland Noord, etc.). Zeewolde pleit voor expliciete erkenning dat de vestiging van de kazerne en de 380 kV-corridor een strategische impuls is voor de regionale economie en woningbouw.

Categorie % bedrijvigheid op Trekkersveld (kaart p 43)

De plannen in het ONR bieden onvoldoende garanties voor een gezond woon- en leefklimaat in de nieuwe woningbouwlocaties, gezien de gelijktijdige clusterstrategie voor Cat. 5/6 bedrijvigheid op het in de ONR beoogde "Multimodale bedrijventerrein met hoge milieubelasting (> 200 ha) Trekkersveld". De nabijheid van het huidige dorp Zeewolde en de zuidelijk van Trekkersveld gelegen gronden waar onlangs voorkeursrecht voor woningbouw op is gevestigd is problematisch en conflicterend. Dit geldt ook voor het direct aangrenzende grondwaterbeschermingsgebied en drinkwaterproductielocatie Harderbroek.

Deze combinaties kunnen problemen veroorzaken voor de milieuzonerings-eisen, de te verwachten verkeersbewegingen en daarmee de externe veiligheid en geluidsbelasting. Bovendien is beoogd op uw reservering voor het Cat 5/6 bedrijventerrein 1 of meerdere landbouwbedrijven te herplaatsen die moeten wijken voor de komst van de Centrale Kazerne in onze gemeente. De betreffende gronden hebben namelijk – na het niet doorgaan van de Meta-datacentervestiging – opnieuw de bestemming Agrarische Doeleinden gekregen.

Daarnaast benadrukt de ONR dat grote nieuwe watervragers selectief worden gepland op basis van zoetwaterbeschikbaarheid. Zeewolde bepleit dat bij de strategische ontwikkeling van industrie/energiefuncties (bijvoorbeeld rond de 380 kV) in Flevoland, de beschikbaarheid van water uit het IJsselmeergebied als randvoorwaarde wordt meegenomen.

Wind op land

In Zeewolde is inmiddels sprake van de 2^e generatie windturbines op land. Dankzij een operatie van saneren en opschalen is een landschappelijk rustiger beeld ontstaan, terwijl tegelijkertijd meer vermogen wordt opgewekt. Bovendien wordt door de windparken een bijdrage geleverd aan het tegengaan van netcongestie, door batterijparken te ontwikkelen en ook wordt nagedacht over de productie van groene waterstof of een laadplein voor het wagenpark van de omvangrijke logistieke sector in onze gemeente. Tussen 2037 en 2042 zal van de 3 vergunde windparken de vergunning c.q. exploitatietermijn aflopen. Aangezien de ontwikkeling van nieuwe parken in de praktijk 8-10 jaar vergt, achten wij het wenselijk dat in de ONR nu al een duidelijk toekomstperspectief voor de rol van wind op land wordt gegeven en de plaats die zij in lokale energiegemeenschappen en energietransitie kunnen innemen.

Defensie (p. 44 en p. 187)

De gemeente Zeewolde is bereid de nationale opgaven te dragen, maar eist wederkerigheid: de vestiging van de kazerne (ONR H10.8, p. 256) en de energiecridor moeten expliciet als hefboom dienen voor onze lokale economische en woningbouwontwikkeling. Dit is in lijn met de VISTA 'Versterken'-strategie voor Flevoland (ONR H9.2, p. 187), waar Zeewolde als belangrijke schakel expliciet benoemd moet worden.

Daarnaast wordt Flevoland en specifiek Zeewolde op p. 44 niet genoemd bij het onderdeel:

“De grote nationale opgaven waarvoor ons land staat bieden daarnaast mogelijkheden. In onder andere Noord-Holland Noord, Fryslân, Zuidoost-Drenthe en Zeeland is ruimte voor defensie, de energietransitie, innovatieve industrie en daarbij aansluitend woningbouw.

Binnen die regio’s streven we naar nabijheid van wonen, werken en voorzieningen. We kiezen voor compacte en goed ontsloten verstedelijkingslocaties, zodat meer mensen en bedrijven daadwerkelijk voor meer regionale kracht zorgen. In onze metropoolregio’s voorzien we in meer ruimte voor de groeiende vraag naar stedelijk wonen en werken.”

Thema: Governance

De Ontwerp-Nota Ruimte (ONR) erkent de noodzaak tot integrale samenwerking en brede welvaart, maar de uitvoering en het juridische instrumentarium schieten vaak tekort.

De noodzaak tot integrale regie en brede welvaart

De gemeente Zeewolde onderschrijft het principe van de Ontwerp-Nota Ruimte (ONR) dat integrale samenhang en Brede Welvaart de leidende doelen zijn. Echter, wij constateren dat de sectorale verkokering op rijksniveau een fundamentele kloof creëert in de uitvoering van dit beleid. De ONR erkent dat integrale keuzes en samenwerking nodig zijn in de regionale processen (ONR H12, p. 327, 329-330), maar dit blijft een vrijblijvende intentie. Bij de grote nationale projecten in Zeewolde, zoals de Centrale kazerne (Defensie) en Oosterwold (Woningbouw), dreigt het primaire, sectorale doel te domineren. Dit leidt tot onvoldoende aandacht voor de integrale effecten op de leefomgeving, bereikbaarheid en het energietekort in de regio. De integrale visie vereist dat de effecten op bijvoorbeeld wegen, het energienet en de sociale samenhang direct worden meegenomen in de besluitvorming. Zeewolde eist dat de intentie van de ONR wordt vertaald in een juridisch en financieel bindende eis voor het Rijk. Dit voorkomt dat de gemeente de ongewenste uitvoeringslasten van een niet-integrale rijksbeslissing moet dragen. Wij bepleiten dat de governance wordt ingericht om gebiedsgericht Brede Welvaart-doelen van onderop te kunnen organiseren. Het Rijk moet de Verkokering erkennen als het grootste obstakel en met concrete instrumenten de integrale, Brede Welvaart-gedreven besluitvorming afdwingen.

Met vriendelijke groet
Burgemeester en wethouders van Zeewolde,
de secretaris, de burgemeester.

K.C. Hamstra

A.M. Harmsma